

EXOTIKA

in.ihned.cz/zahranici

Chrám je dodnes nejnápadnějším příkladem marnotratného mexického baroka. Zvenku i uvnitř překypuje fasáda z růžového tufu (křídová břidlice) ornamenty a štukovými figurkami. Po obou stranách je monumentální stavba završena dvěma zvonnicemi. V interiéru se vyjímá jedna z nejkrásnějších výzdob z lístkového zlata v Mexiku, v barokní hojnosti a bujnosti jsou nepřekonatelné i řezbářské práce na hlavním oltáři.

Borda zemřel roku 1778. V té době byly už zásoby stříbra značně vyčerpány, ale budovy, které po této slavné epizodě města zůstaly, obdivují turisté dodnes. Pohlížet na ně můžete i z výšky 173 metrů, z vrcholu kopce severně od města, kde vyl vystaven honosný komplex Monte Taxco. Doveze vás tam visutá lanovka.

Stříbrný tác bohů

Vtrává hojnost stříbra, která dnes Taxco oslňuje, nenapovídá, že je město jen malým zlomkem stříbrného mexického dramatu trvajících století. Ačkoliv conquistadoři všude a stále hledali bájně poklady, vytoužené eldorádo v Mexiku zpočátku nenacházeli. Přesto nebyl důvod k nespokojenosti.

Hned poté, co roku 1521 dobyli a zničili aztécké hlavní město Tenochtitlán, narazili na stříbro. Aztékové ho nazývali doslova bílý exkrement bohů. A jak se zdá, nalezla aztécká božstva ve vyměšování zálibu, neboť vzácné kovu byly pod zemí velké zásoby.

To poznali Španělé hned při prvním setkání s domorodci Nového světa. Umělecké výrobky indiánských řemeslníků ale španělské chamtivosti dlouho neodolávaly. Hned po přemožení Aztéků byly stříbrné figurky, nádoby a přibory ztaveny, aby se daly snadněji transportovat do Evropy. Pak se ale dali Španělé do hledání původů tohoto bohatství a Aztékům stříbrné doly zabrali.

Stříbrná nitka mexických dějin byla rok od roku tlustší. V jakési kyvadlové dopravě pluly flotily španělských galeon mezi mexickým přístavem Veracruz, Havanou a andaluským

FOTO: ARCHIV

Guanajuato, kdysi nejbohatší město v Mexiku, je na seznamu UNESCO.

Cádizem a transportovaly vzácný kov do Evropy. Stříbrná řeka z Mexika plnila pokladny královského dvoru a samozřejmě přivydělali si i nesčetní obchodníci, zprostředkovatelé a námořníci.

Jedna až dvě třetiny světové produkce stříbra pocházely několik staletí z mexického severu a na příjmech z obchodování s tímto kovem stála hospodářsky celá kolonie Nueva España. Drahý kov totiž proudil nejen do královských pokladen v Madridu, ale zůstávalo z něj dost také v zemi pro místní kreolské pány a mexickou šlechtu. To je vidět ještě dnes ve městech jako Taxco, Zacatecas a Guanajuato (poslední dvě jsou zapsána na seznamu UNESCO).

Se svými kostely, paláci a skvostnými fasádami ztělesňují slavnou stříbrnou epochu. „Arquitectura de la plata“ neboli stříbrná architektura – tak se říká těmto marnotratným stavbám. Ale nikoli proto, že se prý do malty

přimíchal stříbrný prach. Toto označení si paláce a chrámy vysloužily díky tomu, že vznikly během několika desetiletí, kdy místní honorace z těžby stříbra závratně zbohatla.

Labyrintem uliček Guanajuata

Stříbrnou metropolí bývalo i Guanajuato, ležící v úzkém a strmém údolí na březích stejnojmenné řeky ve středu země, asi 370 km severozápadně od Mexico City. O úloze města v dějinách byla rozhodnuta v 50. letech 16. století, kdy zde byla objevena ložiska stříbra. Během 250 let se tu vytěžila téměř jedna čtvrtina světové produkce tohoto drahého kovu.

Bohatství přineslo městu prosperitu. Guanajuatští stříbrní magnáti si nechali kolem malého náměstí Plaza de la Paz postavit exkluzivní domy, kostely, divadla a administrativní budovy. V jednom z nich se původně nacházelo sídlo hraběte Rul y Valenciana, majitele zdejších stříbrných dolů.

Mnohdy připomíná Guanajuato spíše středověkou vesnici než koloniální město. Podobně jako v dalších stříbrných městech vznikaly i zde ulice a domy spontánně přímo nad doly v hornaté krajině, nikoli po pečlivém plánování zástavby. Během staletí tu vyrostl labyrint úzkých dlážděných uliček, romantických náměstí, úzkých průchodů mezi domy, příkrých schodišť a cihlových mostů. To vše se vine nahoru a dolů po strmých svazích města. A za každým rohem čeká nové překvapení, často v podobě kostelů a kaplí, v nichž je bůh Španělů oslavován za to, že místním tak štědře nadělil exkrementy svých předchůdců.

Čím větší důl, tím větší kostel

Mezi svatostánky vyniká Basilica Colegiata de Nuestra Señora de Guanajuato, působivý barokní kostel z konce 17. století se žlutou fasádou. Jedná se o nádherný příklad architektury churruigueresco, pozdně barokního stylu.

FOTO: MARIAN S. SUCHA

Guanajuato